

Program idejno-političkih zadataka Organizacije Saveza komunista Jugoslavije u Jugoslovenskoj narodnoj armiji

Polazeći od uloge i odgovornosti Organizacije SKJ u ostvarivanju politike SKJ, posebno u izgradnji JNA kao zajedničke oružane sile svih naroda i narodnosti Jugoslavije, od ocena u Izveštaju o radu Organizacije SKJ u JNA između dve konferencije, od dostignuća u razvoju oružanih snaga, teorijskoj razradi i praktičnom ostvarivanju koncepcije opštenarodne odbrane, od rezultata idejno-političkog, organizacionog i akcionog osposobljavanja i delovanja Organizacije SKJ u JNA, od temeljite procene društvenih uslova u kojima će u narednom periodu ostvarivati svoju ulogu, 9. konferencija utvrđuje Program idejno-političkih zadataka Organizacije SKJ u JNA.

I

Jugoslovenska socijalistička revolucija i Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija, kao njena najveća tekovina, nalaze se na važnom istorijskom raskršću i suočavaju s najvećim izazovima u svom dosadašnjem razvoju. Društvena kriza je duboka, sveobuhvatna i s tendencijama daljeg produbljivanja u svim vitalnim oblastima. Idejno-politički front karakterišu idejna konfuzija, velike političke konfrontacije u okviru rukovodstava, Saveza komunista i ostalih organizovanih socijalističkih snaga, uz rastuće nacionalističke tendencije i međunacionalna sukobljavanja. Savez komunista, zahvaćen birokratizacijom i procesima federalizacije, već duže vreme iskazuje teorijsku neinventivnost, idejno-političku sterilnost i praktično-političku nemoć u ostvarivanju svoje uloge i u razrešavanju nagomilanih društvenih protivrečnosti. Sve to u prvi plan ističe bitku za Jugoslaviju, za kontinuitet jugoslovenske socijalističke revolucije, za nastavljanje Titovog revolucionarnog kursa.

Članovi, organizacije i organi SKJ u JNA idu u susret predstojećem 14. vanrednom kongresu SKJ s uverenjem da to treba da bude kongres na kome će se: zauzeti jasni stavovi o svim bitnim pitanjima daljeg razvoja društva i revolucije; reafirmisati jedinstvo jugoslovenskih komunista i njihovu sposobnost da deluje kao vodeća idejno-politička snaga; stvoriti neophodne pretpostavke za najširu mobilizaciju naroda u ostvarivanju složenih i teških zadataka društvene reforme; učvrstiti poverenje u sopstvene snage i otvoriti perspektive prevladavanja krize i društvenog razvoja na socijalističkim samoupravnim osnovama i u skladu sa savremenim svetskim civilizacijskim tokovima. Zato članovi, organizacije i organi SKJ u JNA pristupaju pripremanju 14. vanrednog kongresa SKJ, kao svom najvažnijem zadatku, očekujući da će takav pristup imati i ostali delovi SKJ.

Jedinstveni i odlučni u zalaganju za nastavljjanje kontinuiteta jugoslovenske socijalističke revolucije i velikog dela Josipa Broza Tita i KPJ/SKJ, komunisti u JNA će u pretkongresnoj aktivnosti i na samom kongresu zastupati sledeća stanovišta i opredeljenja:

1. Društvena kriza može se prevladati samo radikalnom reformom, jer se njeni temeljni uzroci ne mogu otkloniti parcijalnim merama, a još manje kompromiserskim prestrojavanjem u hodu. Polazeći od toga da je kriza sistemskog karaktera, komunisti iz JNA se od samog početka zalažu za ubrzane društvene reforme, koje će celovitim i korenitim promenama dosegnuti do izvorišta krize i zahvatiti sve oblasti društvenog života.

Društvena reforma za koju se zalažu komunisti u JNA treba da ima socijalističko samoupravno utemeljenje, na način koji će omogućiti izgradnju i jačanje SFRJ kao moderne, pravno uređene, politički harmonične i demokratske, ekonomski uspešne i efikasne državne i društvene zajednice koja će svim svojim građanima, narodima i narodnostima neprekidno otvarati perspektivu pune afirmacije, srećnijeg i bogatijeg života.

2. Savez komunista Jugoslavije, u borbi za ostvarivanje svoje uloge avangarde radničke klase, mora odlučujuće uticati na karakter i sadržaj društvene reforme i biti u težištu

borbe za ostvarivanje nove vizije socijalizma koja podrazumeva izgradnju produktivnog, bogatog, humanog i demokratskog društva. Ostvarivanje takve uloge SKJ pretpostavlja oslobađanje od svih ideoloških dogmi i zabluda, punu reafirmaciju jedinstva SKJ na načelima demokratskog centralizma i unutarpartijske demokratije i, u skladu s tim, odgovarajuće promene u Programu i Statutu SKJ. Društvena reforma u sebe uključuje celovit preobražaj idejno-političkog profila, organizacione strukture, sadržaja i metoda delovanja SKJ.

3. Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija zajedničko je delo svih naših naroda i narodnosti i uslov njihovog opstanka, afirmisanja i prosperiteta. Odluke Drugog zasjedanja AVNOJ-a imaju karakter trajnog istorijskog društvenog dogovora, oko kojeg ne može biti dnevnih pogađanja. Suverenitet Jugoslavije je suverenitet celine, a ne prosti zbir suvereniteta pojedinih naroda. Ona poseduje autentični subjektivitet, politički život i samosvojnu perspektivu. Jugoslavija je, uopšte uzev, naša istorijska sudbina i ne postoje ni teoretske, a pogotovu ne praktične i realne mogućnosti za bilo kakvo prekrajanje njenih granica, njenog unutrašnjeg bića i međunarodnog položaja.

4. Suština ekonomske reforme izražava se u opredeljenjima: za punu afirmaciju ekonomskih zakonitosti i tržišta; za slobodnu cirkulaciju roba, radne snage, kapitala, znanja, ideja i informacija na jedinstvenom jugoslovenskom tržištu; za pluralizam svojinskih odnosa, njihov jednak položaj na tržištu, obezbeđenje efikasne društvene svojine sa jasno određenim titularom; i na toj osnovi njene dominantne uloge u razvoju svojinskih odnosa za primerenije vrednovanje rada, posebno proizvodnog i kreativnog; za razbijanje svih monopola na unutrašnjem tržištu i svestrano uključivanje u međunarodnu podelu rada; za precizno definisanu ulogu države u sistemu ekonomske reprodukcije, čija uloga prvenstveno treba da se ogleda u stvaranju odgovarajućih sistemskih pretpostavki za razvoj moderne tržišne privrede i ostvarivanje socijalističkom društvu primerene socijalne politike. Tome treba da budu podređene promene u društveno-ekonomskom sistemu, razvojna i tekuća ekonomska politika.

5. Jugoslavija može opstati i razvijati se samo kao federativna državna i društvena zajednica. Smisao naše federacije nije u tome da negira i ograničava prava i samostalnost republika i pokrajina, već upravo u tome da čuva i obezbeđuje uslove za afirmaciju svih zajedno i svake naše nacije, nacionalnosti pojedinačno. Bez toga bi Federacija izgubila osnovu svog postojanja, svoje bitno demokratsko određenje i funkciju. Zato je u životnom interesu svih naroda i narodnosti, republika i pokrajina, da se u političkom sistemu otklone sva ona rešenja kojima se ugrožava federativno ustrojstvo zemlje, unose elementi konfederalizma, omogućavaju i podstiču procesi etatističko-birokratske dezintegracije, administrativno-birokratskog tumačenja samostalnosti republika i pokrajina i zanemarivanja njihove odgovornosti za razvoj zemlje kao celine. U interesu je svih zajedno i svih pojedinačno da Federacija ima precizno definisane funkcije i instrumente za njihovo efikasno ostvarivanje.

6. Najšira demokratizacija društvenih odnosa primerna je sistemu socijalističkog samoupravljanja i bitan uslov izlaska iz krize i daljeg društvenog razvoja. Ona pretpostavlja afirmaciju čoveka-građanina kao temeljnog društvenog subjekta, zasnivanje društvenog položaja svih na radu i rezultatima rada i razvijanje institucionalnih i drugih uslova kojima će se onemogućiti birokratska uzurpacija vlasti i svaki oblik ugrožavanja sloboda i prava ljudi. Sastavni deo borbe za demokratizaciju je afirmacija ideje i prakse političkog pluralizma u okviru sistema socijalističkog samoupravljanja. Na sadašnjoj etapi društvenog razvoja neprihvatljiv je bilo koji oblik institucionalizacije političkog pluralizma u formi višestranačkog organizovanja. Izjašnjavanje protiv višestranačkog sistema u postojećim uslovima našeg razvitka temelji se na uverenju da bi tim putem bila učinjena usluga daljim nacionalnim, pa i nacionalističkim podelama Juoslavije. Budućnost Jugoslavije nije u restauraciji građanskog parlamentarnog sistema, niti u etatističkom centralizmu, već u programu socijalističkog i samoupravnog razvitka u federativnoj zajednici ravnopravnih naroda i narodnosti, oko koga bi se okupile sve progresivne snage, ujedinjene na platformi reformisanog SSRN, bez ičijeg monopola.

Protivljenje višestranačkom sistemu nije vezano za neke posebne armijske interese, već interese Jugoslavije na avnojskim principima, a u tom sklopu i funkcije njene odbrane.

7. Međunacionalni odnosi u SFRJ, u skladu sa trajnim opredeljenjem SKJ, mogu se razvijati jedino na načelima ravnopravnosti i bratstva i jedinstva naših naroda i narodnosti. U Jugoslaviji, kao zajedničkoj domovini, svi narodi i narodnosti imaju mogućnost za nesmetanu nacionalnu afirmaciju, emancipaciju i razvoj. U njoj niko ne može biti obespravljen i ugrožen od drugih. Neprihvatljiv je svaki oblik favorizovanja parcijalnih na račun zajedničkih, opštedruštvenih interesa i, istovremeno, svaki oblik nametanja volje većine kojim se ugrožava načelo nacionalne ravnopravnosti.

Jugoslovenski socijalistički patriotizam izraz je jedinstvenog opredeljenja naših naroda i narodnosti da izgrađuju Jugoslaviju kao zajedničku domovinu socijalističkog i samoupravnog određenja. U njima je sadržano i naše opredeljenje za princip međunaconalne solidarnosti i obezbeđenje demokratske sadržine međunacionalnih odnosa.

Nacionalizam je najveća opasnost za sadašnjost i perspektive socijalističke Jugoslavije. On direktno ugrožava temelje naše odbrane i bezbednosti. Zato je prevladavanje uzroka koji omogućavaju njegovu pojavu i reprodukovanje, uz najodlučniju konkretnu borbu protiv njegovih protagonista, jedan od magistralnih pravaca napora da se izađe iz krize i osigura društveni razvoj. Bitka za stabilizaciju stanja u SAP Kosovo u tome ima poseban značaj.

8. Konceptija ONO utemeljena u NOR-u i revoluciji s Titom na čelu, naše je trajno opredeljenje i izraz orijentacije i odlučnosti da slobodu, nezavisnost, suverenitet, teritorijalnu celokupnost i Ustavom utvrđeni poredak SFRJ branimo svim raspoloživim snagama i sredstvima od svih oblika ugrožavanja. Nema društvenog opravdanja za promenu osnovnih konceptijskih postavki. Konceptiju ONO i dalje treba dograđivati i razvijati u skladu sa mogućim savremenim oblicima ugrožavanja bezbednosti SFRJ, karakteristikama savremenog rata i oružane borbe, dostignućima nauke i tehnike, realnim potrebama i mogućnostima društva.

Okosnicu odbrambeno-samozaštitnog sistema SFRJ čine naše oružane snage koje moraju biti savremeno opremljene, moderno organizovane, vrhunski osposobljene i kadre da deluju funkcijom odvrćanja, odnosno da izvrše Ustavom utvrđene zadatke u svim uslovima. Jugoslovenska narodna armija i naše oružane snage u celini dosledno će čuvati svoj jugoslovenski, narodni, revolucionarni i socijalistički karakter i u kontinuitetu se izgrađivati kao zajednička oružana sila svih naroda i narodnosti, radnih ljudi i građana SFRJ.

Učestali pokušaji osporavanja Konceptije ONO i Ustavom utvrđenog mesta i uloge JNA sastavni su deo kontra-revolucionarnog ugrožavanja jedinstva Jugoslavije i socijalističkog samoupravnog sistema. Zato se prema njima, u praktično-političkoj akciji, tako treba i postavljati.

9. Nesvrstana spoljna politika ostaje bitna odrednica naše zemlje. Polazeći od načela ravnopravnosti i nemešanja u unutrašnje stvari drugih, bez bilo kakvih političkih uslovljavanja i jednostranosti, Jugoslavija će razvijati saradnju sa svim zemljama i raznim međunarodnim organizacijama, posebno evropskim. U prioritete naše spoljne politike spada razvijanje dobrosusedskih odnosa i saradnje.

10. Nedavnim ustavnim promenama učinjen je značajan korak napred. Ali, on je još uvek nedovoljan. Program reforme političkog i ekonomskog sistema, za koji se zalažu komunisti u JNA podrazumeva donošenje novog Ustava kojim će se otkloniti mogućnost različitih interpretacija njegovih odredaba, pravne i druge nedoslednosti koje stoje na putu izgradnje SFRJ kao savremene države i samoupravne demokratske zajednice ravnopravnih naroda i narodnosti federativnog uređenja. Ne čekajući završetak ustavne reforme, treba što pre izvršiti one promene koje su neophodne za uspeh reformi.

Zalažući se za navedene stavove i opredeljenja, Organizacija SKJ u JNA, kao integralni deo SKJ otvorena je za svaku argumentovanu raspravu koja ima opštejugoslovenska, socijalističko-samoupravna i demokratska polazišta.

II

ZADACI ORGANIZACIJE SKJ U JNA U BORBENOJ
IZGRADNJI, JAČANJU MORALNE SNAGE
I POLITIČKOG JEDINSTVA

1. Stanje i perspektiva razvoja vojno-političkih odnosa u svetu, karakteristike naše unutrašnje društvene situacije, reformska opredeljenja, dostignuća naučno-tehnološke revolucije i njihova primena u vojne svrhe, inoviranja i pojave novih strategija i doktrina, traže da se nastavi kontinuitet u razvijanju koncepcije i sistema ONO, očuva i učvrsti sposobnost društva za funkciju odvrćanja i odbranu od svih vidova spoljnog i unutrašnjeg ugrožavanja. Posebno naglašavaju potrebu daljeg jaćanja i modernizacije JNA kao okosnice jugoslovenskog odbrambeno-samozaštitnog sistema.

Neophodno je dalje razvijati i učvršćivati jedinstvo oružanih snaga na osnovama jedinstvenih radnićko-klasnih, opštejugoslovenskih opredeljenja, bratstva i jedinstva naših naroda i narodnosti i njihove ravnopravnosti. Komunisti, organizacije i organi SKJ u JNA se moraju zalagati da se JNA i TO, kroz sve aspekte njihovog organizovanja, osposobljavanja i upotrebe, tretiraju kao sastavni delovi jedinstvenih oružanih snaga, namenjenih za zaštitu nezavisnosti, integriteta i ustavnog poretka SFRJ.

Sistem ONO i DSZ i karakteristike savremenog rata zahtevaju da komunisti iz JNA, posebno starešine, daju još veći doprinos nastojanjima da osposobljavanjem za odbranu budu obuhvaćene sve strukture društva: oružane snage i državni organi, društveno-politićke i radne organizacije, stanovništvo, a posebno omladina. Pri tome, treba razvijati svest i uverenje celokupnog stanovništva u mogućnosti uspešne odbrane, negovati jugoslovenski socijalistićki patriotizam, podsticati motivisanost za izvršenje zadataka iz domena odbrane.

Neophodno je potpunije angažovanje komunista na daljoj dogradnji projektovanih i usvojenih doktrinarnih dokumenata, studija i naućnoistraživaćkih radova koji su od interesa za odbranu i zaštitu društva u celini.

2. U uslovima složenih kretanja i radikalnih promena u društvu raste uloga i odgovornost komunista, organizacija i organa SKJ u JNA u razvijanju i daljem jačanju moralne snage komandi, jedinica i ustanova JNA. S tim u vezi, prioritetan je zadatak očuvanje idejno-političkog jedinstva i moralne snage pripadnika JNA na temeljnim opštejugoslovenskim vrednostima i opredeljenjima SKJ, ocenama i stavovima najvišeg državnog rukovodstva. Neophodno je razvijati idejnu budnost, osetljivost i nepomirljivost pripadnika JNA prema pojavama narušavanja bratstva i jedinstva, a posebno prema nacionalističkim pojavama, bez obzira na oblike ispoljavanja (separatizam, unitarizam, iredentizam, kleronacionalizam). Odlučno suzbijati svako nacionalističko opredeljenje i delovanje unutar JNA, a naročito nacionalistička grupišenja i revanšistička ispoljavanja.

Napore komunista treba usmeriti ka očuvanju jedinstva i ugleda JNA kroz poboljšanje unutrašnjeg reda i discipline, međuljudskih odnosa, ukidanje svih vrsta privilegija, zaštitu života, zdravlja i dostojanstva svakog pojedinca, očuvanje društvene imovine, brigu za bezbednost objekata, razvijanje čvrstih vojnih kolektiva i eliminisanje uslova koji pogoduju nastajanju vanrednih događaja.

Naročito je važno celovito i stalno praćenje i procenjivanje moralno-političkog stanja komandi, jedinica i ustanova JNA. U svakom trenutku treba raspolagati pouzdanim ocenama, što obavezuje komuniste, posebno starešine, da se neprekidno osposobljavaju za rad primeren savremenim i aktuelnim kretanjima.

Idejno-politički rad u JNA treba prilagoditi novim uslovima, jer se u njima ne može više na stari način govoriti o mnogim kategorijama, principima i odnosima. U skladu sa ciljevima reformi, neophodno je inoviranje programskih sadržaja za starešine i građanska lica, vojnike, pitomce vojnih škola i akademija i mlade komuniste.

Pravovremenim i objektivnim informisanjem omogućiti da pripadnici JNA budu neprekidno u toku aktuelnih društvenih zbivanja, obezbediti neophodno jedinstvo stavova i uverenja i podsticati ih na konkretnu političku akciju. Osnova za to su stavovi Predsedništva SFRJ i CK SKJ i vojnog rukovodstva na osnovu kojih će Komitet Organi-

zacije SKJ u JNA i ostali organi SKJ razrađivati stavove, obaveze i zadatke komunista u JNA i pravovremeno ih informisati. Politički stavovi iz sredina gde lociraju jedinice mogu biti samo skladna dopuna za celinu jugoslovenskih problema. Kada to oni nisu, ako protivureče, moraju biti odgovarajuće ocenjeni i objašnjeni. To treba posebno imati u vidu prilikom rada sa rezervnim starešinama i vojnim obveznicima za vreme vežbi i drugih oblika njihovog osposobljavanja.

Idejno-političke akcije još organizovanije i efikasnije usmeriti ka daljem jačanju i izgrađivanju međuljudskih odnosa, humanih i demokratskih, shodno ulozi čoveka u našem društvu i zahtevima koji proističu iz armijskih uslova života, rada i odnosa. Uz puno uvažavanje i afirmisanje ličnosti svakog pojedinca, stalno razvijati mogućnosti za kritički duh, inicijativu i kreativnost.

Idejno-političkim delovanjem razvijati svest o značaju i sve većoj potrebi preventivnog angažovanja na suzbijanju svih negativnih pojava i vanrednih događaja, a naročito u borbi protiv raznih neprijateljskih uticaja. Otuda neprekidno zadatak komunista, posebno onih na komandnim dužnostima, jeste da se stalno zalažu za doslednu primenu načela ustavnosti i zakonitosti i da unapređuju samozaštitu. Neophodno je obezbediti da pojedinci, vojni kolektivi i svi ostali organi, budu istinski subjekti samozaštite života, zdravlja i prava ljudi i društvene imovine. U vaspitno-obrazovnom radu, počev od vojnih škola, treba se težišno angažovati na osposobljavanju budućih starešina za rad s ljudima.

Konferencija ističe potrebu da se sadržaji i oblici kulturnih i sportskih delatnosti više usklade sa interesima i zahtevima mlade generacije i zadacima vojnih kolektiva.

Idejno-politički rad u savremenim uslovima mora biti neprekidan, konkretan i primeren uslovima, ljudima i stvarnom stanju u organizaciji SK, jedinici i ustanovi.

3. Zadatak je komunista, organizacija i organa SK u JNA da još organizovanije i svestranije izučavaju, uopštavaju i primenjuju naša i strana iskustva u unapređenju sadržaja i metodike obuke i vaspitanja i da obezbeđuju njihovo usklađivanje sa savremenim potrebama i zahtevima.

Posebno je važno da se putem obuke i vaspitanja stiču, usvajaju i produbljuju znanja o idejno-političkoj suštini i ciljevima koncepcije ONO, kao jedinoj alternativni uspešne odbrane Jugoslavije, da se razvija svest i poverenje u mogućnost odbrane u svim oblicima agresije, jača motivacija za izvršenje zadataka, podstiče inicijativa i kreativniji odnos prema dužnostima i povećava odgovornost za stanje borbene izgradnje.

Trajna je i neposredna obaveza komunista, prvenstveno starešina, da stvaralački izučavaju i primenjuju Titovo vojno delo, iskustva iz NOR-a i oslobodilačkih ratova drugih naroda; da putem obuke razvijaju ofanzivni i borbeni duh; da neprekidno rade na svom stručnom, političkom i metodičkom osposobljavanju; da idejno-političkim radom u celini učvršćuju unutrašnje odnose i podižu kvalitet unutrašnjeg života i rada jedinica; da osnovno merilo u vrednovanju znanja i sposobnosti komunista starešina budu rezultati u obuci i vaspitanju. Lični primer u tome da ima dominantnu vrednost.

Obuku i vaspitanje potpunije prilagođavati karakteristikama društvenog bića mlade generacije (vojnika, pitomaca i građanskih lica), njenom socijalnom, političkom, obrazovnom i drugom profilu. Neophodno je uspostaviti primerenije veze između vaspitno-obrazovnog procesa u društvu i JNA.

Obaveza je komunista na komandnim i rukovodećim dužnostima da neprekidno i svestrano kritički analiziraju postojeća systemska rešenja i pronalaze nove oblike, sadržaje i metode osposobljavanja rezervnog sastava.

4. Polazeći od uloge i odgovornosti organizacija i organa SK u unapređenju sadržaja i metoda rukovođenja i komandovanja, te sve složenijih materijalnih, organizacijskih, kadrovskih, tehničkih i drugih uslova, organizacije i organi SK su dužni da stalno izučavaju idejno-političke aspekte rukovođenja i komandovanja i utiču da se brže prevazilaze pojave formalizma i rutinerstva, a podiže na viši nivo stručnost i efikasnost.

Dosledna primena principa jednostarešinstva i subordinacije zahteva stalno povećanje odgovornosti starešina za odluke koje donose. U procesu izgrađivanja odluka i stavova potrebno je i dalje razvijati timski i planski rad,

lični primer, obezbediti šira konsultovanja, uz jačanje uloge vojnih kolektiva, organizacija omladine i sindikata, saveta, komisija, odbora i dr.

5. Kadrovsku politiku i praksu u JNA i dalje razvijati u pravcu stvaranja i osposobljavanja armijskog kadra sposobnog da u ovim, pa i težim društvenim okolnostima, može izvršiti zadatke i obaveze na području borbene i moralno-političke izgradnje jedinica. Kritički analizirati postojeća sistemski rešenja tražeći savremeniji način koncipiranja kriterijuma za vođenje kadra, gde će se u još većoj meri afirmisati rad, znanje, stručnost i kreativnost. Ostvarivati veći uticaj organizacija i organa SK, kadrovskih saveta i drugih subjekata na kadrovsku politiku i praksu. Još doslednije primenjivati stav da se na komandne i druge rukovodeće dužnosti u ratnim jedinicama raspoređuju rezervne starešine koje po svojim ukupnim kvalitetima to zaslužuju. Potrebno je sagledati prave uzroke odliva najkvalitetnijeg kadra u pojedinim strukturama i preduzeti odgovarajuće aktivnosti. Naročito je značajno energičnije suzbijanje pojava karijerizma, rutinerstva, privilegija, poltronstva, protežiranja, uravnilovke, »teritorijalizacije« i drugih negativnih pojava.

Konferencija ističe neophodnost dosledne primene ustavnog načela koje se odnosi na što srazmerniju zastupljenost kadra u JNA iz redova svih naših naroda i narodnosti, republika i pokrajina. Iako vojne škole i dalje ostaju najvažniji izvor popune, neophodno je više koristiti raspoložive mogućnosti koje u tom pogledu pruža društvo.

Brže rešavanje statusnih pitanja i očuvanje životnog standarda stalnog sastava JNA mora biti neprekidna briga komunista u komandama svih nivoa, zaključno sa SSNO. Da se nastavi rad na kompleksnom sagledavanju svih statusnih pitanja građanskih lica na službi u JNA i položaja organizacije Saveza sindikata građanskih lica u JNA u kontekstu preobražaja SSJ, kao i problematika srazmerne zastupljenosti članova SK građanskih lica u organima SK na svim nivoima organizovanja.

Pored uticaja na odziv mladih za vojni poziv, to je od bitnog značaja za dalji razvoj JNA i nivo njene borbene spremnosti.

6. Zadatak je komunista u vojnom školstvu da stvaraju idejno-politički opredeljen i visokostručan kadar, sposoban da dijalektički pronikne u sve aspekte društvene stvarnosti i spreman da samostalno i energično rešava zadatke u najtežim uslovima, da radom i moralno-političkim kvaliteta služi za primer u svojoj sredini. S tim u vezi, trajno je aktuelna poruka i zahtev druga Tita — da komandiri i komandanti u oružanim snagama budu komunisti po ubeđenju.

Ostvareni rezultati i dostignuća u vojnom školstvu, razvoj nauke i tehnologije i potrebe dalje modernizacije JNA, zahtevaju kompleksniju i studiozniju dogradnju i inoviranje nastavnih planova i programa i savremeniji pristup u ostvarivanju nastavnih sadržaja. Vaspitno-obrazovni rad, zasnovan na temelju dograđenih nastavnih planova i programa, treba da obezbedi dublju sintezu znanja i uverenja, obrazovanja i vaspitanja.

Brži razvoj NIR-a, kao bitan preduslov razvoja JNA, stalni je zadatak komunista i organizacija SK u vojnim školama, naučnim ustanovama i upravama SSNO. Da bi se to obezbedilo, treba neprekidno razvijati sopstveni naučnoistraživački kadar i materijalnu bazu, uz saradnju s drugim naučnim institucijama u društvu.

Pri institucijama koje rukovode i usmeravaju NIR, potrebno je formirati stabilne fondove iz kojih bi se podržavali materijalno-tehnološki i edukativno-informacioni osnovi NIR-a u OS.

Polazeći od toga da je NIR u JNA, između ostalog, izuzetno značajno idejno i političko pitanje, neophodno je svestranije sagledati stanje u ovoj oblasti, a posebno u sferi društvenih nauka.

7. Konferencija ocenjuje da će ostvarivanje društvene, a posebno privredne reforme, odlučujuće uticati na materijalnu osnovu razvoja JNA. Realno je očekivati da će se dosadašnji nepovoljni uslovi za finansiranje potreba JNA, uglavnom, zadržati i u predstojećem periodu. S tim u vezi, neophodno je celovito angažovanje organizacija i organa SK na utvrđivanju i doslednom izvršavanju zadataka privredne reforme u sopstvenoj sredini i mobilizaciji svih armijskih subjekata u obezbeđivanju racionalizacije, ekono-

mičnosti i štednje u raspolaganju materijalno-finansijskim sredstvima. Potrebno je stalno analizirati sopstveni rad, izvlačiti iskustva i na bazi toga utvrđivati prioritetne zadatke primerene uslovima, mogućnostima i potrebama jedinica i ustanova. Izuzetno je značajno angažovanje komunista na pravilnom usmeravanju sredstava na razvojne zadatke kojima se obezbeđuje maksimalna borbena gotovost.

Kako su finansijske osnove tehničke modernizacije naših OS dovedene na nivo koji ugrožava koncept oslanjanja na sopstvene snage i koje prete značajnim smanjenjem istraživačko-razvojnih mogućnosti i dovode u pitanje opstanak i funkcionisanje vojne industrije kao sistema — u interesu je odbrambene sposobnosti zemlje, njenog budućeg naučnog, industrijskog i privrednog napretka, da obezbedi najnužnije uslove za očuvanje stvorenog potencijala i realizaciju koncepta transformacije vojnoprivredne delatnosti.

Imajući u vidu Zakon o preduzećima i tržišni način privređivanja, potrebno je celovitije sagledati i oceniti uslove u kojima će se naći i raditi vojne ustanove koje posluju po principu sticanja i raspodele dohotka.

III

IDEJNO-POLITIČKO, ORGANIZACIONO I AKCIONO OSPOSOBLJAVANJE ORGANIZACIJE SKJ U JNA

1. Konferencija ističe da u daljoj idejno-političkoj, organizacionoj i akcionoj izgradnji i jačanju uloge i odgovornosti Organizacije SKJ u JNA, oslonac treba imati u iskustvima naše dosadašnje prakse i zahtevima koji se postavljaju dokumentom »Osnovni pravci preobražaja SKJ«, čija je suština da Organizacija SKJ u JNA i dalje »obezbedi uspešno ostvarivanje politike SKJ u izgradnji oružanih snaga«. Shodno tome, ona se i dalje mora ispoljavati kao odlučujući činilac jačanja svesti i moralno-političkog jedinstva, očuvanja i produblјivanja revolucionarno-klasnog, opštenarodnog i jugoslovenskog karaktera JNA, stalnog jačanja jedinstva i borbene spremnosti komandi, jedinica i ustanova i daljeg razvijanja koncepcije ONO. Za uspešno

ostvarivanje uloge Organizacije SKJ u JNA, veoma je važno stvaralačko primenjivanje rešenja koja se nameću konceptom preobražaja SKJ a posebno u oblasti izgradnje JNA i oružanih snaga u celini.

2. Preobražaj SKJ u Organizaciji SKJ u JNA podrazumeva razvijanje i dalje jačanje uloge i odgovornosti članova, osnovnih organizacija i organa SK, primereniji idejno-teorijski rad, efikasniju organizovanost, veću doslednost u ispunjavanju statutarnih obaveza, unapređenje aktivnosti u političkom životu društva i dr. Članovi SK su dužni da svojim inicijativama i jasnim stavovima, shodno novom vremenu i situaciji, pokreću pitanja od značaja za borbenu i idejno-političku izgradnju JNA, jačanje njene moralne snage i političkog jedinstva. Od njih se traži da znanjem i sposobnostima prednjače, da na tradicionalnim moralno-političkim vrednostima, negovanim tokom duge revolucionarne borbe, reafirmišu i razvijaju moralne komponente komunista.

Ostvarivanjem programa idejno-političkog osposobljavanja treba razvijati idejnu i političku svest i njoj primeren moralni i radni lik, jačati snažnu unutarpartijsku demokratiju kroz slobodu i otvorenost u iznošenju mišljenja i predloga i ličnu odgovornost za rad u osnovnoj organizaciji SK.

Osnovne organizacije SK moraju biti fleksibilnije, životnije i savremenije u odgovoru na brojna pitanja iz političke sfere života. Potrebno je u većoj meri razvijati demokratsku komunikaciju članstva i odnose primerene kritičkom sagledavanju svih političkih pojava i sopstvene prakse u celini.

Sa tog stanovništva, osnovne organizacije SK se obavezuju da deluju kao odgovoran i samostalan subjekt, da pokreću aktuelna pitanja i probleme iz života i rada u sredini gde deluju i preduzimaju efikasne idejno-političke aktivnosti i mere. Potrebna je takva politička aktivnost koja, polazeći od kritičke analize i ocene stanja u svojoj organizaciji SK traži i iznalazi sadržaje i one metode delovanja koji obezbeđuju da se postižu rezultati primereni zahtevima složene društvene situacije.

Organi SK su obavezni da pravovremeno izgrađuju jasne idejno-političke stavove u odnosu na sva bitna unutararmijska i društvena idejna pitanja, da utvrđuju zadatke i izgrađuju metod njihovog organizovanog i sistematskog praćenja i ostvarivanja.

Oni se moraju više ispoljavati kao faktor koordinacije i usmeravanja jedinstvenog delovanja u svojim organizacijama, svestrano se angažujući na jačanju idejno-političke svesti i moralno-političkog jedinstva celokupnog sastava i njegove motivacije.

Sa aspekta preobražaja u Organizaciji SKJ u JNA, neophodno je svestranije analizirati odnos članova, organizacija i organa SK, a posebno članova SK na komandno-upravnim dužnostima prema donošenju i izvršavanju zaključka i zadataka organa SK u komandama, jedinicama i ustanovama. Potrebno je kritički sagledati uslove i uzroke koji pogoduju prerastanju pojedinih organa SK u transmisiju organa rukovođenja i komandovanja.

3. Reformski činioци na nov način reaktueliziraju idejno-teorijsko osposobljavanje članova SKJ u JNA, kao bitne i nezamenljive pretpostavke ostvarivanja vodeće uloge u novim uslovima.

Kriza i njene posledice nalažu potrebu da se idejni i teorijski rad u narednom periodu unapređuje, pre svega: podizanjem kvaliteta marksističkog obrazovanja; osposobljavanjem članstva, osnovnih organizacija i organa SK za kritičku analizu društvene prakse; obogaćivanjem sopstvenih idejno-političkih polazišta u kritičkim raspravama, uključujući i one sa suprotnih idejnih pozicija; kritičkim otvaranjem prema novim stvaralačkim idejama i snagama; konkretnijim i jasnijim određenjem prema političkom pluralizmu; inoviranjem sadržaja i oblika idejno-teorijskog, istraživačkog i obrazovnog delovanja u Organizaciji SKJ u JNA. Tome u većoj meri treba da doprinesu i odgovarajuće obrazovne institucije i izdavačka delatnost u JNA.

4. U postojećim društvenim i armijskim okolnostima, a posebno u uslovima političkog pluralizma, efikasnost organizovanja i način delovanja komunista, organizacija i organa SK dobija poseban značaj.

Dogradnju organizacione strukture u Organizaciji SKJ u JNA treba usmeriti u pravcu stvaranja neophodnih pretpostavki koje će omogućiti još veću sposobnost za političku akciju, kritičko, stvaralačko, mobilno i angažovano učešće svih komunista u organizacijama i organima SK.

U praksi treba primenjivati slobodnije i raznovrsnije forme organizovanja i delovanja komunista, uključujući tu smanjenje nivoa organizovanja i broja neposrednih veza. Potrebno je kritički sagledati i jasnije se opredeliti prema teritorijalnom načinu organizovanja, a posebno na nižim nivoima.

5. U oblasti kadrovske politike i prakse u Organizaciji SKJ u JNA, treba imati u vidu da će ona biti sve značajniji faktor akcionog jačanja organizacija i organa SK. Polazeći od radničko-klasnog karaktera SKJ kadrovska obnova treba da bude u funkciji reformi i preobražaja SKJ. Pored većeg uvažavanja opštih zahteva u kadrovskoj politici, neophodne su promene u pravcu dalje deprofesionalizacije kadra, dekumuliranja funkcija, afirmacije znanja i sposobnosti. Pri izboru članova organa svih nivoa nužno je obezbeđivati punu demokratizaciju kadrovske politike.

Uz prijem u SKJ novih, mladih i stvaralačkih snaga, treba da teče i proces oslobađanja od onih koji se suprotno ponašaju i krnje ugled članova SKJ i pripadnika JNA. Dosledna primena statutarne odredaba treba da bude u funkciji stalnog i kontinuiranog organizacionog, kadrovske, idejno-političkog i akcionog jačanja osnovnih organizacija i organa SK.

6. Članovi, organizacije i organi SK zalagaće se za dalje unapređenje aktivnosti komunista u političkom životu društva. Konferencija odlučno odbacuje tezu o »zatvaranju« pripadnika JNA u kasarne i ocenjuje je kao pokušaj razgradnje socijalističkog i narodnog karaktera JNA.

7. Da svi delovi SKJ ravnomerno participiraju troškove finansiranja delatnosti organa SKJ i da se uvede jedinstvena članarina u SKJ.

Ustavna pozicija i stečeni ugled JNA traže još delotvornije angažovanje komunista iz JNA u društveno-političkim i društvenim organizacijama, delegatskim, samoupravnim,

interesnim i drugim telima i organima. Aktivnost se ne može ostvarivati stihijno, niti sme biti prepuštena slučajnom izboru i pojedinačnim inicijativama. Organizacije SK i komande su dužne da društvenu aktivnost usmere na konkretne i najbitnije sadržaje.

Društveni položaj i perspektiva mladih danas predstavljaju svojevrsan idejni i politički problem našeg društva. Razmatrati problematiku mladih ne znači samo praćenje procesa socijalizacije, uključivanja u društveni život i armijske uslove života i rada, već i sagledavanje njenih idejnih opredeljenja u periodu zaoštrenih društvenih protivrečnosti. Neophodno je ostvarivati još čvršću saradnju i kontakte sa omladinom i drugim subjektima u društvu, dosledno se angažujući u reprezentovanju OS i čuvanju ugleda JNA.

Komunisti u organizacijama SSOJ u JNA moraju još više biti usmereni na vaspitanje mladih u duhu bratstva i jedinstva, jugoslovenskog socijalističkog patriotizma i drugarstva, bez obzira na sredinu iz koje je omladinac došao u JNA. Potrebno je pomoći mladim ljudima da realnije shvate društveni trenutak i svoje obaveze u prevazilaženju krize i poboljšanju svog društvenog položaja.

Težište angažovanja komunista u osnovnim organizacijama i organima sindikata u JNA treba da bude usmereno u pravcu političkog i stručnog osposobljavanja građanskih lica na službi u JNA, povećanja produktivnosti i inventivnosti u radu, razvijanja kulturno-zabavnog života, brige za standard, naročito onih kategorija sa nižim primanjima, a sve u funkciji većeg doprinosa organizacije sindikata, moralnoj snazi i osposobljenosti jedinica i ustanova u kojoj deluju. U idejno-političkom radu sa građanskim licima, komunisti moraju znatno više razgovarati sa ljudima, upoznavati njihove probleme, uvažavati njihova mišljenja i predloge, pronalaziti najbolje sadržaje i metod rada.

*

Konferencija obavezuje sve organizacije i organe SK u JNA da, na osnovu stavova i zadataka 14. vanrednog kongresa SKJ i dokumenata ove konferencije, razrade svoje

konkretne obaveze, donesu programe i planove i dosledno ih sprovedu u život. Na izvršavanju zadataka treba angažovati sve komuniste, a na određeni način ceo sastav JNA.

Da se posebno, radno i manifestaciono, obeleži 50-godišnjica ustanka naroda i narodnosti Jugoslavije, stvaranja JNA i uloge SKJ u tome, te da ostvarivanje našeg programa nosi i obeležje ovog velikog jubileja.